

залежності дозволять підбирати засоби цілеспрямованого підвищення функціональних резервів організму дівчат у процесі фізичного виховання.

Таким чином, можна виділити найбільш взаємозалежні соматометричні, соматоскопічні і фізіометричні показники фізичного розвитку дівчат. До них відносять довжину і масу тіла, обхватні розміри грудної клітки, плеча, талії та стегна. Визначення взаємозв'язку цих антропометричних розмірів із показниками фізичного здоров'я дає змогу судити про їх прогностичну значимість.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аршавский И.А. Физиологические механизмы и закономерности индивидуального развития. – М.: Наука, 1982. – 268 с.
2. Вайнбаум Я.С. Физические упражнения и здоровье школьников // Физическая культура в школе. - 1993. - №3. - С. 59-64.
3. Вильчковский Э.С. Развитие двигательных функций у детей. – К.: Здоровье, 1983. – 208 с.
4. Волков В.М. К проблеме предпосылок развития двигательных способностей // Теория и практика физической культуры. - 1993. - №5-6. - С.41-42.
5. Елагина Н. Л. Биологический возраст - критерий дифференцированного подхода к девочкам-подросткам при развитии двигательных качеств // Возрастные особенности физиологических систем детей и подростков: Тезисы IV Всесоюзной конф. – М., 1990. – С. 97-98.

INTERELATION OF THE LEVEL OF PREPARATION OF THE PHYSICAL DEVELOPMENT OF THE SCHOOLGIRLS

TETIANA SUVOROVA

Volynsky State University under Lesiya Ukrainka

This article points out the problems interrelation of the level of preparation of the index of physical development of the schoolgirls.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНОСТІ ГУМАННИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

ТАДЄЄВА І.М

Міжнародний університет "РЕГІ" імені академіка Степана Дем'янчука

Виходячи з мети та завдань гуманного виховання, нами була складена поетапна програма фіксації, аналізу і оцінки гуманності молодших школярів. В процесі дослідження ми використовували різноманітні методики виявлення дитячих уявлень, понять, стосунків, досвіду. До них належать спостереження, творча робота, діагностичні методики і намагались створювати педагогічні ситуації, у яких відслідковували безпосередні вияви властивих для дитини якостей особистості.

Теоретичний аналіз проблеми дозволив виділити основну функціональну властивість формування гуманності у молодших школярів у процесі вивчення предметів гуманітарного циклу, яка виражається в залученні до емоційного світу

інших людей та входження у цей світ за рахунок ідентифікації поведінкових актів інших. Найвищим рівнем гуманності на думку дослідників можна вважати функцію емоційного розуміння потреб і бажань інших та необхідність їх реалізації, яке при відповідних умовах здійснення будь-якої діяльності викликає імпульс внутрішньої співдії і якісного протікання дієвих актів, які можна розглядати як конкретні дитячі вчинки. Показником високого рівня сформованості гуманних якостей молодших школярів є осмисленість, самостійність, активна і творча гуманна діяльність.

Оскільки кожна дитина є яскравою індивідуальністю, ми почали з ознайомлення з індивідуальними особливостями учнів: темпераментом, розумовими здібностями, працездатністю, схильністю до тієї чи іншої діяльності. Діти приходять у школу з різним рівнем сформованості гуманних якостей особистості. Намагаючись з'ясувати зміст норм про гуманність, ми протягом підготовчих занять у школі з допомогою діагностичних методик намагалися виявити дитячі уявлення про гуманність і практичний досвід стосунків один з одним.

Як і в кожному виді діяльності, у гуманній можна виділити основні структурні компоненти: емоційний, інтелектуальний, операційний і мотиваційний. Характерні особливості кожного з цих компонентів визначаються специфікою даного виду діяльності. До складу інтелектуального компоненту гуманної діяльності входять знання про людину, її потреби, операційного – вміння і навички гуманної поведінки, мотиваційного – сукупність гуманних мотивів діяльності людини відносно інших людей, гуманні почуття. Ці структурні компоненти, розкриваються за показниками, які реалізуються за допомогою параметрів, визначених нами відповідно до таких характеристик: ступінь та спосіб прояву, міцність, глибина, повнота, дієвість, соціальна значущість, самостійність щодо реалізації. Специфіка знань про гуманність полягає в тому, що вони відображають складні психо-соціальні явища, закони існування людини в суспільстві, принципи ставлення до людини як до вищої цінності, а не як до засобу досягнення суспільних і індивідуальних потреб, цілей тощо.

До основних умінь і навичок гуманної діяльності, які можна сформувати в молодших школярів під час вивчення предметів гуманітарного циклу ми відносимо вміння оцінювати себе, свої вчинки, та вчинки інших людей, визнавати своє місце серед інших людей, розуміти їх, поважати гідність свою та інших людей, надавати безкорисливу допомогу, співчувати, гуманно поводитись у конкретній ситуації, не пропускати можливості захищати тих, хто потребує захисту.

Мотиваційну сферу гуманної діяльності становлять гуманні мотиви. Формування гуманності передбачає діагностичне вивчення рівня її сформованості у молодших школярів. Для цього потрібно встановити критерії, показники вияву цієї особистісної характеристики. За спрямованістю, способом і місцем застосування критерії гуманності умовно поділяють на дві групи: а) пов'язані з явищами, прихованими від очей вихователя, - мотивами, переконаннями, планами, орієнтаціями; б) пов'язані з проявом результатів виховання у зовнішній формі - судженнях, оцінюваннях, вчинках, діях особистості, провідні її якості, основні взаємини, віддалений результат виховання, суспільну спрямованість, поведінку в проблемній ситуації тощо. На основі концептуальних моделей формування

гуманності нами була розроблена методика дослідження сформованості гуманності у молодших школярів, за якою було виділено чотири рівні, що характеризують різницю у сформованості гуманних якостей особистості молодших школярів.

Низький – дитина взагалі не може або може виявити частину понять про гуманність, але визначення тавтологічні, інтерес до проблем, пов'язаних із гуманністю, відсутній, поведінка егоїстична, ставлення до інших людей байдуже.

Середній – дитина може виразити частину гуманних уявлень адекватними поняттями, визначення описові, намагається дотримуватись моральних норм, орієнтована на позитивне ставлення до людей.

Достатній – дитина може висловити описово більшість понять, орієнтована на гуманну поведінку та розвиток гуманних якостей людини, характерне доброзичливе ставлення до людей, наявне почуття власної гідності, негативне ставлення до жорстокості, гнучкість застосування знань при аналізі ситуацій, пасивна гуманна позиція.

Високий – дитина може адекватно визначити всі поняття, якості свої та літературних персонажів, доброзичливо ставиться до людей, усвідомлює свою гідність і вільну позицію, необхідність гуманного ставлення до оточуючих і дотримання моральних норм, гнучкість застосування знань при аналізі ситуацій, у неї здатність співчувати, надавати безкорисливу допомогу, активна гуманна позиція.

Ми дослідили, що учні перших класів серед необхідних якостей гуманної людини на першому місці відзначили чесність, III співчуття, II – допомога іншим, тоді як учні третіх класів на I місце ставлять допомогу іншим, II співчуття. В учнів 3-х класів спостерігається зменшення вибору таких характеристик, як добре вчиться, дисциплінований, гарно себе поводить, що свідчить про збільшення об'єму знань про гуманність, формування здатності порівнювати і давати характеристику поведінки осіб за їх моральними якостями відносно різних сфер діяльності, а не тільки відносно навчання.

Під час проведення спеціальних бесід з метою дослідження об'єму використання і диференціації у свідомості учнів гуманних понять, ми відмітили, що змістового їх розмежування у дітей першого-другого року навчання не відбувається. На питання "Що означає бути хорошою людиною?" вони відповідають: "Бути добрим". На питання "Яку людину ти називаєш доброю?" вони відповідають: "Хорошу". Учні I – II класів в оцінці певних ситуацій більше орієнтуються на узагальнення окремих вчинків і ще не вміють оперувати прикладами. Засвоюючи певну кількість змістовної інформації, учні II – III класів вже здатні до використання окремих понять і засвоєння нових, розуміння їх системи в складних процесах навчальної діяльності. Саме в цьому віці діти набувають навичок оціночної діяльності, розвивається вміння мотивувати свій вибір і оцінку ситуації та вчинків людей, систематизуються знання на уроках гуманітарного циклу, і саме цій складній системі знань повинні відповідати способи формування гуманних якостей учнів молодших класів.

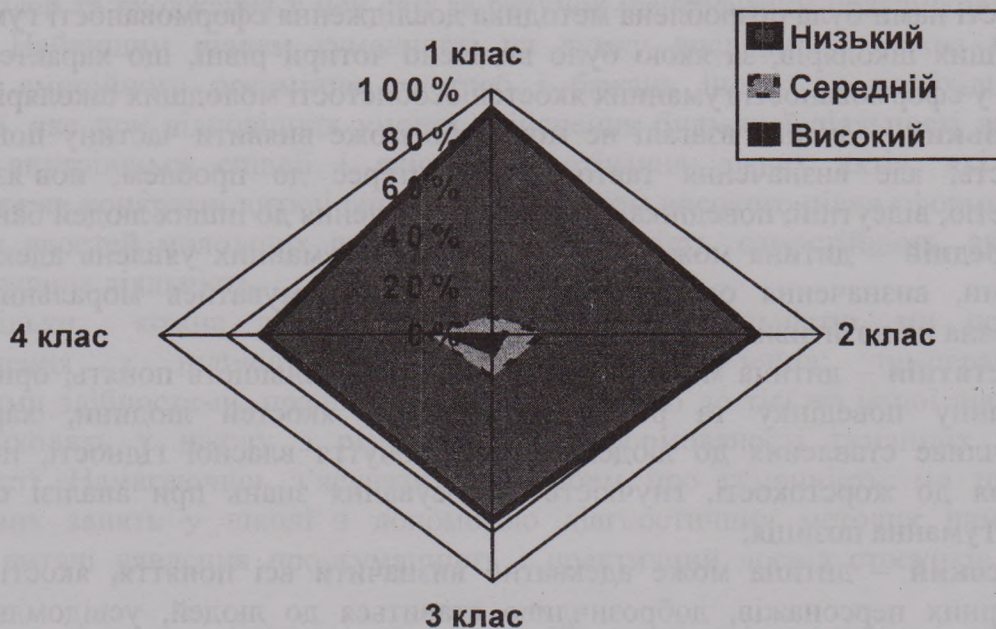

Рис 1. Характеристика сформованості гуманності у молодших школярів

У молодших класах у кожного учня зафіксовано по 3 – 4 образи ідеальних особистості. При цьому переважають особи з мікросередовища: батьки, вчителі, старші брати, сестри, ровесники. Так, у 50% першокласників місце ідеальної особистості займають їх батьки, однак з часом цей відсоток значно зменшується, у 65% третьокласників у складі їх ідеалів називають вчителів і 30% - товаришів. Саме їх учні характеризують як “добрий”. До “злих”, “брехливих” молодші школярі найчастіше відносять казкових персонажів(відьом, чародіїв) та героїв телепередач та кінофільмів, а не людей з реального життя, і лише незначна частина відносить до “невихованих”, рідше “злих” своїх товаришів, за такі вчинки, як ображення інших, крадіжка, жадібність, невічлива розмова з учителем.

Ми встановили, що діти 1-го класу сприймають лише зовнішню форму поведінки людей. Якщо ніхто нікого не б’є, ніхто не плаче – значить усе добре. Майже для всіх дітей характерний емоційний відгук, тобто реакції на події, зображені на малюнках. Здатність розуміти іншу людину у дітей зростає з віком, оскільки в них підвищується інтелектуальний рівень, збагачується соціальний досвід. Тут простежується певна закономірність: чим ближча, рідніша людина, тим легше зрозуміти її, тому діти швидше входять у становище тих, хто схожий на них, ніж тих, хто відрізняється від них.

Отримані результати виявлення сформованості гуманності у дітей дозволять нам зосередити увагу при плануванні виховної роботи, зібрати об’єктивні дані і уникнути помилок одноразового враження від вчинку дитини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Балл Г.О. Психолого-педагогічні аспекти засади гуманізації освіти // Освіта і управління.-1997.-т.1.-№2

2. Берулава М.Н. Состояние и перспективы гуманизации образования // Педагогика.-1996.-№1.
3. Бех І.Д. Психологія цінностей і виховний процес // Педагогічна газета.-1996. - №9.

THE METROLOGICAL PROBLEMS OF THE DETERMINATION OF THE LEVEL OF DEVELOPMENT OF THE HUMANISTIC QUALITIES OF A PERSONALITY IN THE YOUNGEST SCHOOLCHILDREN.

TADYEVA I.N.

International University "RIEH" named after Academition Stephan Demianchuuk

In the article the level of humanist of the youngest schoolchildren is analised.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СРЕДСТВ АТЛЕТИЧЕСКОЙ ГИМНАСТИКИ И АУТОГЕННОЙ ТРЕНИРОВКИ В РАБОТЕ СО СТУДЕНТАМИ СПЕЦИАЛЬНЫХ МЕДИЦИНСКИХ ГРУПП

ВАЛЕРИЙ ТАРАН

Таганрогский государственный радиотехнический университет

Анализ результатов медицинских освидетельствований в университете показал, что в последние три - четыре года у студентов наиболее часто встречаются заболевания нервной системы, в частности, астенический синдром. Нами были проведены исследования, которые предполагали, что разработанный комплекс педагогических мероприятий, включающий в себя методику с элементами атлетической гимнастики и аутогенной тренировки, позволит студентам более успешно и целенаправленно совершенствовать физические качества, а также, используя приобретенные в процессе занятий навыки по атлетической гимнастике и аутогенной тренировке, повысить свой функциональный уровень.

При разработке комплексной методики нами было проведено анкетирование студентов различных вузов области и страны с целью выяснения их отношения к данной проблеме. А с педагогами – изучить их опыт планирования, организации и применения на практике различных методов ведения учебного процесса с данным контингентом студентов.

Для этого нами были проведены контрольные измерения с целью определения динамики развития физических качеств. Тестирование функциональной подготовленности включало: общий осмотр, антропометрические измерения, исследования состояния нервной, сердечно-сосудистой и дыхательной систем. Через год и через два года тестирование было повторено. Анализ полученных результатов показал, что внедрение разработанной методики позволило добиться положительного эффекта в улучшении физической подготовки студентов, повышения функциональной деятельности сердечно-сосудистой, нервно-мышечной и дыхательной систем. У студентов экспериментальной группы улучшились не только физические возможности, но и повысился эмоциональный тонус.